

Branchias habet utrinque quaternas, et juxta eas, pinnas binas, utrinque unam; aliasque in imo ventre, caudae magis quam capiti vicinas. In dorso fere medio una haud magna, nullis aculeis armata reperitur: Imo ventri prope caudam alia una etiam minor haeret. *Cauda* ipsa in falcatam pinnam definit. Totius *figura* ni paulo longior esset, ovata censeri posset. *Squammis* magnis tegitur, ex quarum medio albi et pyramidati *aculei*, in fine veris et ineunte aestate, enascuntur. Quibus cum primis 40. aestivis diebus horreat, aestate procedente imminuntur primum, demumque prorsus delitescunt. Quapropter primis illis aestivis diebus demptis, reliquo anni tempore praedictis pyramidatis aculeis omnino caret: unde cum Plinius scribat: Duo lacus Italiae in radicibus Alpium Larius et Verbanus appellantur, in quibus pisces omnibus annis vergiliarum ortu existunt squammis conspicui crebris atque praecutis clavorum caligarium effigie, nec amplius quam circa eum mensem visuntur. Dubio procul Pigum pisces, et si in nominatum eum relinquat, describit, cum is (ut infra monstrabimus) Larius et Verbanus lacus alumnus sit, et (uti diximus) in prima aestate (quo quidem tempore vergiliae exoriuntur) ejus squammarum parte media, clavorum caligarium instar, praecutae fiant. Habent enim caligares clavi, qui a caligis militaribus, quibus suffigebantur, dicti sunt, pyramidata capita. Ejusmodi autem aculeos, sicuti Majo et Junio tantum mensibus, in dorsoque solum et lateribus; et non in ventre, Pigo enasci asseverant omnes, sic non foeminas, sed mares tantum inhorrescere, testantur nonnulli: Venter ex albo languide rubet:

tergus ex caeruleo nigricat. Quod ad interanea attinet, nil habet praeceteris piscibus peculiare atque animadversione dignum. Cum maxime excreverit, quinas aut senas libras non excedit. Solius Larii atque Verbani lacus accolus est. Nemo enim in alio lacu flumineve eum reperiri hucusque (quod sciam) animadvertiscit. Et licet frequentiores in prima aestate, cum clavis illis caligaribus insigniti apparent, in iis lacubus capi soleant, reliquis etiam omnibus fere anni temporibus, in eisdem, et si non aequo crebro, capiuntur. Majo Mensē circa lacus littora parit. Sapore et succo Cyprieno est similis, paulo tamen melior. Salvianus ei carnem tribuit teneram atque sapidissimam, ideoque cum optimis quibusunque dulcis aquae piscibus conferri posse et maxime in aestatis principio captum: hoc enim tempore nulli pisces esse secundum, et quovis denique modo conditum, probe semper sapere.

SCHILUM, qui et *Nagemulus*, ita *Aldrovand.* describit Gasserus. *Nagemul* pisces est *l.c. cap. 59.* in Ambronis lacu Bavariae, qui raro capit, quoniam raro altius natando elevitur. Longissimus ulnam aequat. Forma non dissimilis est Lucio, nisi quod in aqua subviridis, extra aquam vero dilutior appetatur: oculis albocantibus, ore retro juxta maxillas minus lato. Squamarum magnitudine, ordine et asperitate Percam refert. Pinnae dorsi erectae, *aculei* tres fere digitis rigent. Praeter dorsi spinam paucas alias et parvas habet. Parit Martio. In cibo quidem optimus est Majo et Junio. Elixatus, assatus et frustatim concisus etiam frigi solet. Pinguis est admodum, et carnem etiam coctus albissimam servat.

CAPUT VIII.

De Saracho.

Rondeletius *Chalcidem*, quem Gaza *Aericam* vocat, dici opinatur, alicubi forte *Sardanella* dicitur. De ipsorum Generibus ita Bellonius. Tres sunt apud Insulæ lacus, in quibus pisces vulgari Mediolanensem idiomate, *Bellon. de Aquatilib.* Agonum nominatum capiunt, varium quidem eum.

Larius